

Värriön luonnonpuiston järjestyssäntö

Vahvistettu

15.1.2024

Lainvoimainen

26.2.2024

Pinta-ala (ha)

12 475

josta vesialuetta (ha)

11

Sijainti

Maakunta	Kunta
Lapin maakunta	Salla
Lapin maakunta	Savukoski

Perustamissäädökset

Säädöksen nimi	Säädöksen numero
Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi	674/1981

Alueen suojelun perusteet

Värriön luonnonpuisto on perustettu luonnon säilyttämiseksi koskemattomana (71/1923 1 §, 674/1981 2 §).

Yleistä

Metsähallitus on luonnonsuojelulain (9/2023) 58 §:n nojalla antanut tämän Savukosken ja Sallan kunnissa sijaitsevaa Värriön luonnonpuistoa koskevan järjestyssäännön.

Tämän järjestyssäännön määräykset perustuvat säädöksiin, jotka luetellaan kohdassa "Luonnon-suojelusäädökset" ja "Muu lainsäädäntö". Lisäksi järjestyssäännössä on määräyksiä, jotka Metsä-hallitus on luonnonpuiston hallinnosta vastaavana viranomaisena maanhaltijan ominaisuudessa oikeutettu ja velvollinen antamaan.

Värriön luonnonpuisto on perustettu 14.10.1981 voimaan tulleella lailla (674/1981). Mitä luonnon-suojelulain (9/2023) 49 §:ssä säädetään kielletyistä toiminnoista ja 50 §:n 1 momentin 1-3, 5-9 ja 11 kohdassa ja 2-5 momentissa sekä 51 §:ssä rauhoitussäännöksiä koskevissa poikkeuksista, so-velletaan luonnonpuistossa.

Paikallisilla asukkailla tarkoitetaan tässä järjestyssäännössä Sallan ja Savukosken kunnassa vakinaisesti asuvia henkilöitä.

Tällä päätöksellä kumotaan Metsähallituksen 15.6.2006 antama Värriön luonnonpuiston järjestyssääntö.

Luonnonsuojelusäädökset

- Luonnonsuojelulaki (9/2023)
- Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi (674/1981).

Muu lainsäädäntö

- Järjestyslaki (612/2003) 3 §
- Jätelaki (646/2011) 72 §
- Maastoliikennelaki (1710/1995) 4 §, 5 §
- Metsästyslaki (615/1993) 51 §
- Muinaismuistolaki (295/1963) 1 §
- Pelastuslaki (379/2011) 6 §
- Poronhoitolaki (848/1990) 40 §
- Rajavartiolaki (578/2005) 52 §.

Säädöspohjaiset yleiset kiellot

Värriön luonnonpuistossa on kielletty

- 1) rakentaa rakennuksia, rakennelmia tai teitä (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 2) ottaa maa-aineksia tai kaivoskivennäisiä tai vahingoittaa maa- tai kallioperää (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 3) ojittaa (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 4) ottaa tai vahingoittaa sieniä, puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 5) pyydystää, tappaa tai hätyyttää luonnonvaraisia selkärangaisia eläimiä tai hävittää niiden pesiä tai pyydystää tai kerätä selkärangattomia eläimiä (Luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 6) ryhtyä muihin kuin 1–5 kohdassa tarkoitettuihin toimiin, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan, eliölajien säilymiseen tai alueen perustamistarkoitukseen (Luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 7) roskata (jätelaki 646/2011 72 §)
- 8) vahingoittaa kiinteitä muinaisjäännöksiä tai raunioita (muinaismuistolaki 295/1963 1 §)
- 9) pitää irrallaan koiria tai muita kotieläimiä lukuun ottamatta poronhoitotöissä käytettäviä koiria (metsästyslaki 51 §)
- 10) harjoittaa muuta ihmisiä häiritsevää toimintaa (järjestyslaki 612/2003 3 §)
- 11) sytyttää nuotio tai muu avotuli Ilmatieteen laitoksen antaman metsä- tai ruohikkopalovaroituksen aikana tai jos olosuhteet kuivuuden, tuulen tai muun syyn takia ovat sellaiset, että metsäpalon, ruohikkopalon tai muun tulipalon vaara on ilmeinen (pelastuslaki 379/2011 6 §).

Edellä mainittujen lisäksi ovat voimassa muista säädöksistä ja kulloinkin voimassa olevista viranomaismääräyksistä johtuvat kiellot.

Muut kiellot ja määräykset

Järjestyssäännöllä annettavat määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Liikkuminen	Kielletty. Luonnonpuiston alueella liikkuminen on kaikkina vuodenaikoina kielletty. Liikkumisrajoitus ei kuitenkaan koske paikallisia asukkaita, kun he liikkuvat luonnonpuistossa kotikuntansa alueella marjastuksen ja sienestyksen yhteydessä eikä liikkumista tehtävissä, jotka ovat tarpeen poronhoitoa varten (mukaan lukien valtakunnan esteaidan rakentaminen ja kunnossapito). Liikkumisrajoitus ei koske luonnonsuojelulain (9/2023) 50 §:n 1 momentin 11 kohdan mukaista haavoittuneen eläimen lopettamista ja kuolleen riistaeläimen haltuun ottoa eikä liikkumista 50 §:n 4 momentin mukaisissa viranomastehtävissä. Muuhun liikkumiseen tarvitsee aina Metsähallituksen luvan. Liikkumista luonnonpuiston rajavyöhykkeellä sijaitsevilla osilla säätelevät rajavartiolaiton ja rajavyöhykeasetuksen säännökset.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 50 §, 56 §, Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi 674/1981 6 b §, Rajavartiolaiton (578/2005) 52 §, Poronhoitolaki 848/1990 39 a §
Leiriytyminen	Kielletty. Ks. kohta Poronhoito.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §

Muut luonnonsuojelusäädöksiin perustuvat määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Marjastus ja sienestys	Kielletty lukuun ottamatta paikallisia asukkaita, joille marjastus ja sienestys on sallittu kotikuntansa alueella.	Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi 674/1981 6 b §
Poronhoito	Sallittu. Saa rakentaa poronhoidon edellyttämiä kämppejä, poroaitoja ja muita rakenteita, ottaa poronhoitoon tarvittavaa puuta sekä tilapäisesti leiriytyä ja tehdä avotulen poronhoitoon liittyen. Rakentamisesta sovittava Metsähallituksen kanssa.	Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi 674/1981 6 b §
Metsästys	Kielletty. Sallittu lopettaa haavoittunut eläin sekä ottaa haltuun alueelle kuollut riistaeläin alueen ulkopuolella tapahtuvaan metsästykseen liittyvässä tilanteessa noudattaen, mitä metsästyslaissa säädetään. Haavoittuneen eläimen jäljittamisestä luonnonsuojelualueella, tarpeesta tällaisen eläimen lopettamiseen sekä alueelle kuolleen riistaeläimen haltuunotosta tulee ilmoittaa viipymättä Metsähallitukselle.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 49 §, 50 §

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Viranomaistoiminta	Luonnonpuistossa saadaan tilanteen niin vaatiessa ryhtyä maanpuolustuksen, Rajavartiolaitoksen tehtävien, pelastustoiminnan, ihmisiin tai eläimiin tarttuvien tautien ja kasvintuhoojien torjunnan tai eläinsuojelun edellyttämiin välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet tulee toteuttaa siten, ettei niillä aiheuteta alueen perustamistarkoitukselle suurempaa haittaa kuin on välttämätöntä.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 50 §
Ilma-aluksella laskeutuminen	Sallittu viranomaistoiminnan yhteydessä, muuten kielletty. Harkinnan mukaan Metsähallitus voi myöntää lupia ilma-aluksella laskeutumiseen luonnonpuiston toimintaan soveltuvaan tarkoitukseen.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 50 §, 51 §
Muu toiminta	Tieteellisessä tai opetuksellisessa tarkoituksessa tapahtuva eläinten tappaminen ja pyydystäminen sekä eläinten pesien, kasvien, elävien ja kuolleiden kasvinosien ja kivennäisnäytteiden vähäinen ottaminen on sallittu Metsähallituksen kirjallisella luvalla.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §
Muu toiminta	Minkin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen on sallittu Metsähallituksen suostumuksella alueen perustamistarkoitusta vaarantamatta. Toimintaan tarvitaan lisäksi luonnonsuojelulain 56 §:n mukainen liikkumislupa Metsähallitukselta.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 50 §, 56 §, Metsästyslaki (615/1993) 48 §
Muu toiminta	Metsähallitus voi myöntää luvan myös muihin luonnonsuojelulain 51 §:n mukaisiin toimenpiteisiin luonnonpuiston perustamistarkoitusta vaarantamatta.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §
Muu toiminta	Luonnonpuistossa saadaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta Metsähallituksen luvalla vähentää muiden kuin 50 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos ne ovat liian runsaslukuisia tai muutoin vahingollisia.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §

Muut määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Kalastus	Kielletty. Koko luonnonpuisto on liikkumisrajoitusalue, joten kalastaminen siellä ei ole sallittu.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Tulenteko	Kielletty. Ks. kohta Poronhoito.	Pelastuslaki (379/2011) 6 §
Maastoliikenne lumettomana aikana	Kielletty. Metsähallitus voi myöntää lupia maastoliikenteeseen Metsähallituksen maastoliikenneperiaatteiden mukaan. Poronhoitotöihin kuuluva maastoliikenne sallittu maastoliikennelain mukaisesti.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §, Maastoliikennelaki (1710/1995) 4 §
Maastoliikenne lumipeitteisenä aikana	Kielletty. Metsähallitus voi myöntää lupia maastoliikenteeseen Metsähallituksen maastoliikenneperiaatteiden mukaan. Poronhoitotöihin kuuluva maastoliikenne sallittu maastoliikennelain mukaisesti.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §, Maastoliikennelaki (1710/1995) 4 §

Vantaalla, Metsähallituksessa 10.1.2024

Luontopalvelujohtaja

Henrik Jansson

Liitteet

Liite 1 Liitekartta

Liitekartta. Värriön luonnonpuiston järjestyssääntö. Salla ja Savukoski

Liitekartta. Värriön luonnonpuiston järjestyssääntö. Savukoski ja Salla.

